

PERSONALITAT RELIGIOSA  
I APORTACIÓ POLIFACÈTICA  
A LA CULTURA CATALANA  
DE NOLASC REBULL

Ramon Vidal i Pinell

## I - Personalitat religiosa

**1 - Trets biogràfics:** Daniel Rebull i Muntanyola neix al poblet del Molar (Priorat) el 16-I-1902. Pare: «bo, càlid, afectuós, viu, agut», segons apreciació del fill l'any 1979; i, segons referències del 1979 a qui parla, «la mare era intel·ligent; va aprendre de llegir *lletra de mà* per a poder llegir les meves cartes». Segons la psicologia, en l'apreciació de les qualitats dels pares, hi ha el reflex de les qualitats dels fills. Foren tres germans i una germana: «jo era l'últim, el caganiu».

A mig any els pares el duien a Barcelona, però retornava al poble i hi féu estada dels 4 als 9 anys. El seu record de l'escola del poble era: «De primer, vaig tenir un mestre català, que estava quasi sempre al llit; el segon, també català, era coix i terrible: ens pegava a la mà amb un ferro perquè, en lloc de dir «Mediterráneo» dèiem «Mediterráneo». El tercer, valencià, ens feia llegir als quatre millors, i després ens feia anar a buscar llenya per a escalfar-se». A Barcelona estudià al col·legi-escolania del nou convent de Pompeia, a la Diagonal: «Vaig ser un dels 9 escolans cantaires primers». D'allí, atret per la personalitat del p. Francesc de Barbens, passà al seminari menor dels caputxins a Igualada, de 1914 a 1918. Ell en remarcarà, junt amb una disciplina excessiva, el cultiu de la pietat i el conreu de la intel·ligència, sobretot com a base de futur filòleg: català-llatí-grec.

Fet el noviciat religiós a Manresa d'agost de 1918 a agost de 1919, passà els tres anys dels cursos de Filosofia a Olot, 1919-1922. Aquí se li despertava «el catalanisme literari, Verdaguer, Maragall; de Maragall vaig llegir la meravellosa traducció de Zaratustra, de Nietzsche; però la idea del super-home em va fer mal», confessava fa quatre anys. A Sarrià-Barcelona hi cursà Teologia durant dos anys i mig, i un any i mig a Igualada, cosa que li representà un buit en la formació teològica. Fet sacerdot l'agost del 1926 a Barcelona, se sentirà sempre sacerdot, religiós i predicador, bé que la seva especialitat seran els estudis clàssics. El capítol provincial de 1927 el destinava a Olot de professor

de lletres clàssiques i catalanes. Per un excés de treball i un desgast de nervis ha d'estar-se a Sarrià (Barcelona) de 1929 a 1931. Un cop refet, és destinat a Igualada, al seminari menor, des de 1931 a 1936, on l'agafa la revolució. Un dia, fa quatre anys, li vaig preguntar si havia tingut mai por. Em va contestar: «De por, si no és per la salut, no n'he tingut mai; ni tan sols per la revolució, perquè ja aleshores estava decidit que, si em preguntaven diria que sóc capellà i frare». Magnífic testimoniatge de la seva personalitat religiosa!. Evadit a França, escriu un interessant article a la revista de París «Études», titulat «Sous le régime rouge en Catalogne»; era el setembre de 1937. La resta de la guerra estarà a Gènova, fins que, pel maig de 1939, retorna a Catalunya. Destinat provisionalment a Olot..., s'hi quedarà de fet trenta-quatre anys, que ell volia que fossin per sempre!

**2 - Estada olotina:** Olot ha estat al llarg dels segles «lloc, vila, parròquia i ciutat». Nolasc Rebull ha resseguit aquests estadis de la història olotina, i fou ell qui n'identificà la «partida de baptisme» en establir la data de 29 d'abril de 872 quan Carles el Calb atorgava el lloc d'Olot a l'abat Racimir de Sant Aniol d'Aguges. Olot, doncs, podia celebrar fa dotze anys els seus Mil cent anys d'existència. Havent estat destruït per la revolució el convent tocant al Fluvià, els pocs frares olotins vivien a can Plana i celebraven a Sant Rafael, al carrer del mateix nom, que actuà d'església conventual.

El p. Nolasc captava per les fàbriques per tal d'ajudar a reconstruir el convent; predicava per la ciutat i rodalies i, sobretot, complint el precepte horacià, no deixava passar un dia sense escriure. Escriu traduccions i poesies i articles; escriví a «Misión», a «Arriba España» i, de manera particular, a la meritíssima revista olotina «Pyrene». Aviat es féu notar la vàlua de les seves aportacions. A «Misión», el 29 de desembre del 1956, J. M<sup>a</sup> V. (Josep M<sup>a</sup> Vayreda?) se li adreçava amb aquets versos: «1- Qui us va donar eixarella tan potent / que socava la pols de tants cents d'anys? / 2- Qui us va donar eixa llàntia tan ardenta / que us il·lumina per aquests viaranys?... 3- Teniu amics en cada un dels segles, / i potser i tot algun que es té per ofès, / per mesurar-lo amb tant de saber i regles / de les que ell ben segur que no en sap res. / 4- I si així fos, ben perdonat serfeu / d'aquells a qui feu somriure avui; / d'ací un cents anys també vós no voldríeu / que una mà amiga us espolsés els ulls?». Una mà amiga..., això ha estat Nolasc Rebull: per als pelegrins del temps passat..., i per als pelegrins del temps present que l'han ben conegut!

La seva irradiació, ultrapassant Olot, s'estenia per la comarca; és transcendental la seva relació amb Besalú (gràcies a tenir Olot el fons arxivístic besaluenc). N'és exponent major el *mikwà* jueu descobert el 1965 a través dels seus treballs d'arxiu, tema del qual no dic res més perquè suposo que serà objecte de referència pel conferenciant Dr. Antoni Noguera, en l'apartat «El vessant històric-arqueològic» de Nolasca Rebull. La relació d'aquest amb Besalú seguí ulteriorment viva, com ho mostra el fet d'ésser nomenat «prior» de la Venerable Congregació de Ntra. Sra. dels Dolors de Besalú, l'any 1967, any en què n'escribí el «pregó» del Cinquentenari dels Dolors.

Com deia el gran geògraf Pau Vila -«un país es coneix amb els peus, trepitjant-lo»-. Nolasca Rebull havia trepitjat la Garrotxa de cap a cap, amb visions de poeta, amb narracions de prosista, amb l'eina a punt del filòleg, sempre a la percaça de la «paraula viva», que diria Maragall. El seu Diccionari Fabra, edició 1932, és plagat d'observacions extretes, la majoria, de la seva estada olotina. Altre exemple que estrec de «Noves hores olotines», on consten els modismes locals «de cop sobte» i «parar la fresca». Sentiu-l'hi explicar: Anant a Font Pobra -diu-, «quan ja estava jo assegut sota una acàcia, ha comparegut com de cop sobte un vailet. Amb educació austera i amb veu de gorja ha dit: ¿Pareu la fresca?» I... ja té, el p. Nolasca, el títol amb què resumeix la seva excursió; no hi diu el corrent «prenent la fresca», sinó el mot viu del català-garrotxí «parant la fresca». Així s'enriqueix una llengua.

La població estimava els frares, i en particular l'estil planer i afectuós del p. Nolasca. Per això i per la tasca realitzada, l'Ajuntament d'aquesta molt noble i molt lleial ciutat se'l va fer seu un dia de les festes del Tura de 1970. L'onze de setembre d'aquell any era fet Fill Adoptiu, màxima distinció d'un poble agrait «a la seva meritòria tasca cultural, científica i d'apostolat en la ciutat i comarca». No es deixà vèncer en generositat Nolasca Rebull. Dos anys després obsequiava a la «seva» ciutat amb l'estudi «La formació de la universitat d'Olot», un assaig d'història jurídica de la capital de la Garrotxa.

Després... ja tot és més recent, més gris. Malaltia seva -feridura-, sortida definitiva dels caputxins, a causa de la greu crisi vocacional; de la capital on tan havien arrelat. El p. Nolasca, per sentiment, potser per fidelitat de Fill Adoptiu, feia aferrissadament la defensa de la tradició caputxina a Olot; esdevingué com «l'últim de Filipines» dels caputxins. Però la història i la naturalesa manen. Ha passat l'últim decenni a la infermeria conventual de Sarrià, on en santa pau interior, reconciliat amb tothom, moria el 10 de desembre de 1983.

## II - Aportació polifacètica a la cultura catalana

Aquest aspecte, que és el transcendent car va més enllà de la simple biografia, el tractaré en resum, car l'esmenten parcialment la investigadora anglo-canadenca Jill Webster, quant a l'aspecte medievalista i, en concret, sobre Francesc Eiximenis, i el ja citat tema històrico-arqueològic d'Antoni Noguera.

**A - Literatura catalana:** La llengua materna és l'eina principal de la seva poderosa intel·ligència. La maneja com a poeta, com a prosista, com a divulgador. 1- *poeta*: no és prolífic però sí afiligranat poeta. A «Estampes Marianes» reflectia el seu món personal de pietat amb motiu de l'Any Marià de 1954. D'alta qualitat és l'aplec poètic «Manat de brins» -Olot 1962-, on signa «Nolasc del Molar», però on juga amb el seu -aleshores per al públic- desconegut cognom. L'últim dels madrigals a la Verge el titula «Rebull» i acaba: «Finint el maig, tal goig ja el cor no hi cull, / ans d'ones de neguit revé el rebull» (27-V-1950). 2- *prosista*: Són les obres «Hores olotines» -Olot 1953-, «Noves hores olotines» -Olot 1966-, i «La pell de la ciutat» - Olot 1977-. Hi mostra un estil de narrativa visual: «Olot esdevé sempre un descobriment al primer cop d'ull», o bé, «Batet, amb el seu campanar romànic perfilant-se al cel, té quelcom de pessebre perpetu» (H. O.). En l'ús pla de la llengua, mostra també una alta precisió filològica, i així s'atreveix a discutir àdhuc amb un «home-not» de la talla d'en Coromines, actual Premi d'Honor de les Lletres Catalanes -1984-; exemple tret de *Pyrene* 54 (1955) 1506, on li corregeix la grafia del topònim del Priorat «El Lloar», escrit també així a l'Atlas Universal Català recent, mentre Coromines escrivia «Lloà». 3- *divulgador*: Donà a conèixer interessants texts originals, com ara les dues Consuetes -de Sant Eudald de 1549 -O.1954- i la de Santa Àgata *Pyrene* 1955, unes valuoses «Lletres a Marià Vayreda» -O.1955- (signant «Agustí Puigcerver», d'autors tan rellevants com Narcís Oller, Josep Llimona, José M<sup>a</sup> de Pereda, Frederic Mistral, Joaquim Ruyra, Maragall i Verdguer. Seu és l'article sobre «Isabelle de Villena» al «Dictionnaire de Spiritualité», on destaca la «dignitat de la dona» enfront de la misogínia medieval.

**B - Patrística:** La seva primera producció dintre aquest gènere fou «Del sacerdocí» de sant Joan Crisòstom, traducció que en delà el diari «La Veü de Catalunya» del 9-XII-1933: «La versió del p. Nolasc d'El Molar és d'allò més

reeixida. Sense traïr l'original l'ha sabut traduir a un català ric i pastós, ço que demostra en ell un coneixement no comú de les virtuositats de la nostra parla». Un virtuós de la parla! Són recents les seves traduccions del poeta llatí Prudenci, que ha publicat la Fundació Bernat Metge des de 1979 a 1983, i aquest any de 1984 se n'espera l'última traducció «Llibre de Corones».

**C - Orígens del cristianisme:** Enllaça la primera època de la Fundació Bíblica Catalana, amb la revisió de l'«Apocalipsi de Sant Joan» -1936-, i la segona època de 1968 en què traduí l'«Evangeli de Sant Lluc» i «Els Fets dels Apòstols».

**D - Temps medieval:** Féu l'edició crítica de la «Llegenda àuria» de Jaume de Voràgine -O. 1976- i d'«Una poesia religiosa del s. XIII», així com traduí els escrits de Sant Francesc, dels quals es publicà la Regla i el Testament (1945/1951). La resta ho deixo per a Jill Webster.

**E - Història local:** La història local té un alt valor, perquè és la base científica de la història general (Antoni Noguera ens en parlarà).

**G - Diversos:** Aquest epígraf final engloba tota la resta de la seva producció, i ensems expressa el caire polifacètic de l'activitat intel·lectual de Nolasç Rebull. Fou sensible al folklore català, i així l'any 1976 Rafael Dalmau li publicava, a «Episodis de la Història», l'opuscle titulat «Als orígens de la sardana». El comentarista literari de l'AVUI del 18-IX-1976 en valorava el fet de l'aparició, però, incomprendiblement, li retreia que «el tractat deixa reduïdes les referències sardanístiques al segle XVI i part del XVII». Però el títol -senyor comentarista!- ja ho deia tot: «Als orígens...» Nolasç Rebull té unes bellíssimes traduccions de clàssics grecs, que evidencien el domini ple d'ambdues llengües: «Epigrames de Teòcrit» i «La segona oda Nemea de Píndar», ambdós a *Pyrene*, de 1949 i de 1953, i el 1976 té la preciosa «Batracomiomàquia» de les clàssiques granotes.

**Epíleg** - El nostre biografiat que avui homenatgem serà conegut pels diferents noms que ha usat al llarg de la seva vida. Nasqué com a Daniel Rebull i Muntanyola, frare caputxí que usà el nom oficial de pare Nolasç del Molar fins l'any 1970 -quan el capítol general dels caputxins decidí retornar al cognom

familiar tot deixant-lo en llibertat de seguir usant el nom d'habit-, per això ell decidí dir-se aquets últims anys Nolasc Rebull; usà també el pseudònim «Agustí Puigcerver», d'una muntanya del Priorat, i les sigles J. B. -Joan de Bas, N. E. M. -Nolasc del Molar, D.R. -Daniel Rebull. Però molts noms no fan sinó una sola persona: la persona d'aquell fill del Priorat que, havent-se fet fill de Sant Francesc i amb ell germà de tots els homes, tingué un goig singular d'haver estat fet Fill Adoptiu d'aquesta ciutat d'Olot. «A Olot», és el títol d'una de les reeixides composicions poètiques de Nolasc Rebull i li plau de dialogar amb ella: «A tu vinguí d'aquella grisa conca», «A tu vinguí, ciutat del Montsacopa». I en clou la Tornada d'aquesta manera: «Olot, recer pregon i amorosí-  
vol / on s'ha mesclat el cel amb la natura, / negat ton cor a l'or, a l'odi i carn, / deleja sols la joia del pessebre» («manat de brins» 19).

**Ramon Vidal i Pinell**

**Olot, 1-VI-1984**

## PRODUCCIÓ INTEL-LECTUAL DE NOLASC REBULL

Ordeno el conjunt de l'obra escrita de Nolasc Rebull en els dos apartats d'obra impresa i manuscrita. El primer apartat ve dividit en llibres i opuscles i en articles i d'altra col·laboració (revisions de llibres, pròlegs, etc). El segon apartat ve dividit en obra acabada i en obra esbossada. Hi afegeixo un tercer apartat, obra sobre Nolasc Rebull. Encara que he fet l'esforç d'aplegar el material existent amb voluntat exahustiva, sóc conscient que només una llarga tasca pot acostar-se a l'ideal d'assolir la bibliografia completa d'un escriptor tan variat, dispers i discret com Nolasc Rebull.

### A) OBRA IMPRESA

#### I - Llibres i opuscles

**1 - Jacopone de Todi**, *Lloances, predics, sàtires i lletres*. Traducció i pròleg dels Pares Xavier d'Olot i Nolasc d'El Molar. Edit. Barcino. Barcelona, 1930. 102 pp., 125 x 72 mm.

**2 - Sant Joan Cristòfom**, *Del Sacerdocí*. Versió, introducció i notes del p. Nolasc d'El Molar, caputxí. Biblioteca de «La Paraula Cristiana». Sèrie B, volum 2on. Col·lecció Catalana de Clàssics Cristians. Barcelona, 1933. 230 pp., 155 x 80 mm.

**3 - Josep Cavagna**, *La litúrgia i la vida cristiana*. Versió de la primera edició italiana pel p. Nolasc d'El Molar, O. M. Cap. Lluís Gili, Editor. Barcelona, 1935. 154 pp., 155 x 85 mm.

**4 - Regla i Testament del Seràfic Pare Sant Francesc / Pere Nolasc del Molar** /. Editorial Franciscana. Barcelona, 1945. 31 pp., 115 x 70 mm.

**5 - Regla i Testament del Seràfic Pare Sant Francesc i Constitucions dels Frares Menors Caputxins /Pere Nolasc del Molar** / Editorial Franciscana. Barcelona, 1951. 123 pp., 123 x 72 mm.

**6 - Agustí Puigcerver, Hores Olotines.** Biblioteca Olotina. Olot, 1953. 88 pp., 132 x 80 mm.

**7 - P. Nolasc d'El Molar, O. F. M. Cap., Una poesia religiosa del segle XIII.** Introducció i text. Biblioteca Olotina. Olot, 1953. 47 pp. i 3 planxes, 132 x 80 mm.

**8 - P. Nolasc d'El Molar, O. F. M. Cap., Una poesia religiosa del segle XIII.** II. Anotacions. Biblioteca Olotina. Olot, 1956, 84 pp., 132 x 80 mm.

**9 - P. Nolasc d'El Molar, O. F. M. Cap., Una poesia religiosa del segle XIII.** II, 2. Anotacions. Biblioteca Olotina. Olot, 1957, 34 pp., més un índex dels 3 volums., 132 x 80 mm.

**10 - P. Nolasc d'El Molar, O. F. M. Cap., Consueta de Sant Eudald.** Biblioteca Olotina. Olot, 1954. 84 pp., 132 x 80 mm.

1//Josep M. Casacuberta, amb data 26-X-1953, li escriu: «Em plau que es decideixi a publicar el text de la consuetada de Sant Eudald. Un cop publicat, espero que em permetrà de reproduir-lo dins «Els Nostres Clàssics». Ignoro si hi ha estat publicat.//

**11 - Agustí Puigcerver, Estampes Marianes.** Biblioteca Olotina. Olot, 1954. 38 pp., 132 x 80 mm. //Poesia//

**12 - Agustí Puigcerver, Lletres a Marià Vayreda.** Biblioteca Olotina. Olot, 1955. 81 pp., 132 x 80 mm.

**13 - Agustí Puigcerver, Per les cançons d'un terrelloner.** Impremta Rubí. Barcelona, 1956. 122 pp., 120 x 71 mm.

**14 - L'himme acatist a la Mare de Déu.** Introducció i traducció (del grec) del P. Nolasc del Molar, amb il·lustracions del P. Marià d'Olot, ambdós caputxins. Impremta Aubert. Olot. 1961, 68 pp., 140 x 90 mm.

**15 - P. Nolasc del Molar, Evocació sentimental** (de Besalú). Impremta Aubert. Olot, 1961, 34 pp., més 14 gravats, 140 x 90 mm.

**15 bis - Regla i Constitucions del T.O. Franciscà.** Traducció de Nolasc del Molar. Editorial Franciscana. Barcelona, 1961. 141 pp., 160 mm.

**16 - P. Nolasc del Molar, O. F. M. Cap., Manat de brins.** Aubert Impressor. Olot, 1962. 76 pp., 140 x 90 mm. // Poesia //

**17 - P. Nolasc del Molar, O. F. M. Cap., Eiximenis.** Biblioteca Olotina. Olot, 1962. 54 pp., 132 x 82 mm.

**18 - A Olot.** Poema de Nolasc Rebull. Del llibre «Hores de trobador» fragment de *Manat de brins* (17-19). Carpeta tercera de la col·lecció «El Burí i la Ploma», text de Nolasc Rebull aigüafort de Pere Gussinyé. Olot, 1978. 10 pp., foli major, 310 x 210 mm.

- 19 - P. Nolasc del Molar, O. F. M. Cap.,** *Un fill de Ribes a la Guerra de la Independència.* biblioteca Olotina. Olot, 1963. 46 pp., 130 x 82 mm.
- 20 - Agustí Puigcerver,** *Noves Hores Olotines.* Biblioteca Olotina. Olot, 1966. 49 pp., 130 x 80 mm. // Prosa //
- 21 -** Bíblia. Versió dels textos originals. *Lluc i Fets dels Apòstols:* P. Nolasc del Molar. Fundació Bíblica Catalana. Barcelona, 1968. 150 (1892-1942) pp., i 50 (1991-2041) pp., respectivament., 178 x 125 mm.
- 22 -** *Procés d'un bruixot.* Introducció, text i notes a cura de Nolasc del Molar, O.F.M. Cap., Olot, 1968. 104 pp., més 18 làmines, 192 x 140 mm.
- 23 -** *Procés d'un bruixot.* Introducció, text i notes a cura de Nolasc del Molar, O. F. M. Cap., Il·lustrat amb aiguaforts pels artistes olotines Ramon Barnadas ( i altres 15 noms ). Olot, 1979. 175 pp., foli major, 280 x 140 mm., 17 aiguaforts signats i 18 làmines //ed. de bibliòfil//
- 24 -** *Procés d'un bruixot.* Introducció, text i notes a cura de Nolasc del Molar, O. F. M. Cap., Il·lustracions Miquel Plana. Olot, 1980. 175 pp., 300 x 235 mm. // 3ª edició//
- 25 -** *La formació de la universitat d'Olot.* Nolasc Rebull. Taller tipogràfic de Joan Aubert. Olot, 1972. 165 pp., 150 x 95 mm.
- 26 -** *La Mare de Déu d'Esperança a La Canya.* Nolasc Rebull. Aubert Impresor. Olot, 1974. 76 pp. i 4 làmines, 178 x 89 mm.
- 27 -** **Jaume de Voràgine,** *Llegenda àuria* a cura de Nolasc Rebull. Aubert Impresor. Olot, 1976. 1.063 pp., 166 x 110 mm.
- 28 -** **Nolasc Rebull ,** *Als orígens de la sardana.* Episodis de la història (nº 204). Rafael Dalmau, Editor. Barcelona, 1976. 61 pp., 138 x 85 mm.
- 29 -** **Anònim,** *Batracomiomàquia.* Versió (del grec) de Nolasc Rebull. Il·lustracions de Rosa Serra. Aubert Impresor. Olot, 1976. 105 pàgines, 133 x 78 mm.
- 30 -** **Aureli Prudenci Clement,** *Prefaci. Llibre d'himnes de cada dia.* Text revisat per Maurice Cunningham. Traducció de Nolasc Rebull, de la Fundació Bíblica Catalana, amb la col·laboració de Miquel Dolç. Barcelona, Fundació Bernat Metge (nº 207), 1979. 136 pp., 162 x 95 mm.
- 31 -** **Aureli Prudenci Clement,** *Natura de Déu. Origen del pecat. Combat espiritual.* Text revisat per Maurice Cunningham. Traducció de Nolasc Rebull. Barcelona. Fundació Bernat Metge (nº 212), 1980. 171 pp., 162 x 95 mm.

**32 - Aureli Prudenci Clement**, *Contra Simmac*. Llibres I-II. Text revisat per Maurice Cunningham. Traducció de Nolasca Rebull. Barcelona. Fundació Bernat Metge (nº 222), 1983. 107 pp.. 162 x 95 mm.

**33 - Aureli Prudenci Clement**, *Llibre de les Coronas*. Traducció de Nolasca Rebull. Barcelona. Fundació Bernat Metge (nº 229-230), 1984. 121 i 131 pp., respectivament, 162 x 195 mm.

## **II - Articles i d'altra col·laboració**

**34** - El seu primer escrit publicat fou una tesina en català, la qual sortí -segons referència oral del mateix p. Nolasca- en el periòdic olotí «El Deber», probablement entre 1921 i 1922 (310, 14).

**35** - La primera de les moltes recensions bibliogràfiques a «Estudis Franciscans» és a *La nova ofrena* de López-Picó, el setembre de 1922: vol. 29 (1922), 212-213. Hi signa «N. d'E. M.», a partir de 1972 les recensions són signades «Nolasca Rebull». A part la interessant recensió a *Les tombes flamejants* de Ventura Gassol -30 (1923, 460-461-, no poso cap altra referència de les simples recensions, però sí dels articles bibliogràfics on emet judicis de valor.

**36** - *Els clàssics greco-llatins en català*: «Est. Franc.» 32 (1924), 264-268.

**37** - Àngel Guimerà (1874-1924). *Una versió catalana de la Divina Comèdia, pel Marquès de Balanzó* 1924: «Est. Franc.» 34 (1925), 14-19.

**38** - *Butlletí de Literatura Catalana*: «Est. Franc.» 36 (1925), 267-271.

**39** - *Fra Jacopone de Todi, poeta místic*: «Est. Franc.» 39 (1927), 392-407 (diu «seguirà», però no seguí; la malaltia, segurament, li ho impedí).

**40** - *El comentari de J. L. Vives sobre les «buçòliques» de Virgili*: «Est. Franc.» 43 (1931), 5-22.

**41** - *Notes sobre alguns escrits de l'abat Oliva (971?-1406)*: «Est. Franc.» 43 (1931), 281-286.

**42** - *Un altre volum d'Eiximenis*: «Est. Franc.» 44 (1932), 403-418.

**43** - *Sermons de Sant Vicenç Ferrer*: «Est. Franc.» 45 (1933), 98-117.

**44** - *La florida dels estudis patristics*: «Est. Franc.» 47 (1935), 379-393.

**45** - *Una nueva edición de «Tirant lo Blanc»*: «Est. Franc.» 51 (1950), 201-213.

**46** - *El cardenal Vives a través de algunas de sus obras patristicas*: «Est. Franc.» 57 (1956), 113-130.

- 47 - *La historia de una empresa apologética en el siglo V*: «Est. Franc.» 60 (1959), 411-434.
- 48 - *Una historia sobre el crucifijo*: «Est. Franc.» 61 (1960), 47-62.
- 49 - *Sobre arte románico en Cataluña*: «Est. Franc.» 62 (1961), 395-410.
- 50 - *Nuevas perspectivas sobre el texto de Prudencio*: «Est. Franc.» 65 (1964), 95-114.
- 51 - *En torno del «Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae»*: «Est. Franc.» 67 (1966), 89-91.
- 52 - *Una edición crítica de Prudencio*: «Est. Franc.» 72 (1971), 323-327.
- 53 - *Un manuscrit del «De consolatione», de Boeci a Banyoles*: «Est. Franc.» 73 (1972), 244-254.
- 54 - *Un rar papirus d'Egipte a Barcelona*: «Est. Franc.» 73 (1972), 323-329.
- 55 - *Un Tractat català antic sobre el tercer ordre franciscà*: «Est. Franc.» 75 (1974), 379-409.
- 56 - *El «Llibre del Poble de Déu» a València*: «Est. Franc.» 77 (1976), 245-251.
- 57 - *Crisi sobre el Virgili*: «Est. Franc.» 78 (1977), 239-263.
- 58 - *Una traducció antiga del «Lignum vitae» de Sant Bonaventura*: «Est. Franc.» 79 (1978), 63-81.
- 59 - *Nota sobre exegesi d'Eiximenis en la «Vida de Jesucrist»*: «Est. Franc.» 80 (1979), 75-79.
- 60 - *Col·lació dels dotze ermitans*: «Est. Franc.» 80 (1979), 423-426.
- 61 - *La primera de les col·laboracions a «Catalunya Franciscana» és: Fra Jacopone de Todi (segle XIII)*. Versió de Fr. N. d'El M.: «Cat. Franc.» 1 (1923), 16, 109, 180, 233.
- 62 - *Di, Maria Dolce... Digueu, dolça Maria. Fra Jacopone de Todi (segle XIIIè)*: «Cat. Franc.» 1 (1923), 276-277. // Poesia //
- 63 - *L'expressió en el «Llibre d'Amic e Amat» del B. Ramon Llull*: «Cat. Franc.» 1 (1923), 181-183.
- 64 - *La dansa de l'amor, de Fra Jacopone de Todi (segle XIIIè)*: «Cat. Franc.» 2 (1924), 160-161. // Poesia //
- 65 - *Dolç amor de pobretat... (Dolce amor di Povertade) de Fra Jacopone de Todi (segle XIIIè)*: «Cat. Franc.» 2 (1924), 178-179. // Poesia //
- 66 - *El «Càntic de les Criatures»*: «Cat. Franc.» 2 (1924), 226-228.
- 67 - *Del benaurat Francesc i la seva vida, del B. Ugo Panziera*: «Cat. Franc.» 2 (1924), 250-251. // Poesia //
- 68 - *El Pare Miquel de Sarrià (1741-1810)*: «Cat. Franc.» 3 (1925), 34-37.

- 69 - *Pregària*: «Cat. Franc.» 3 (1925), 130. // Poesia original seva //
- 70 - *Els Sagrats Estigmes del benaventurat P. N. S. Francesc*: «Cat. Franc.» 4 (1926), 203-206. // Trad. del llatí //
- 71 - *El Beat Apolinar de Posat*: «Cat. Franc.» 4 (1926), 279-281.
- 72 - *Què us direm enguany? A la Mare de Déu de Montserrat*: «Cat. Franc.» 5 (1927), 121-122.
- 73 - *El millor intèrpret de l'edat mitja*: «Cat. Franc.» 6 (1928), 36-39.
- 74 - *Els Caputxins a Olot*: «Cat. Franc.» 6 (1928), 254-256; 7 (1929), 17-18, 36,39.
- 75 - *Els Pares del desert. Exhortacions espirituals*: «Cat. Franc.» 7 (1929), 157-158, 179-181, 209-210. // Trad. del grec //
- 76 - *Els Pares del desert. L'abat Pemeu no vol visites*: «Cat. Franc.» 8 (1930), 134-135.
- 77 - *Els Pares del desert. El que convé és justícia*: «Cat. Franc.» 8 (1930), 197-199.
- 78 - *Els Pares del desert. Un singular trobament*: «Cat. Franc.» 8 (1930), 221-222.
- 79 - *Els Pares del desert. Un monjo jove en salva un de vell*: «Cat. Franc.» 8 (1930), 246-247.
- 80 - *Els Pares del desert. Apol·loni allibera un endiablats*: «Cat. Franc.» 8 (1930), 269-270.
- 81 - *Els Pares del desert. La humilitat d'Eulali*: «Cat. Franc.» 9 (1931), 14-15.
- 82 - *Els Pares del desert. Pròleg a les «Vides dels pares»*: «Cat. Franc.» 9 (1931), 35-36.
- 83 - *Els Pares del desert. Pior, deixeble de Sant Antoni* : «Cat. Franc.» 9 (1931), 62-63.
- 84 - *Els Pares del desert. Mentre vivim, cal treballar*: «Cat. Franc.» 9 (1931), 88-89.
- 85 - *Els Pares del desert. De l'abat Antoni*: «Cat. Franc.» 9 (1931), 141-143.
- 86 - *Els Pares del desert. Més sobre l'abat Antoni*: «Cat. Franc.» 9 (1931), 171-173.
- 87 - *El piadós Jesús (Cant italià antic)*: «Cat. Franc.» 10 (1932), 61. Publicat també a ««Diari d'Igualada» 22-I-1932. // Poesia //
- 88 - *La túnica amb pell de guineu*: «Cat. Franc.» 10 (1932), 212-213. // Sobre sant Francesc //
- 89 - *Celebrem tots Nadal* «Cat. Franc.» 10 (1932), 257-259.

- 90 - Marc Minuci Fèlix, Octavi.** Versió del p. Xavier d'Olot. *Text revisat pel p. Nolasc d'El Molar.* Biblioteca Sant Pacià. Barcelona, 1931 (pp. 151-152 del volum).
- 91 - Ignorància... entorn dels Magues** (anònim - Nolasc del Molar): «Diari d'Igualada» II, nº 217, 9-II-1932, p. 1.
- 92 - Dignitat del sacerdocí:** «El Matí», Barcelona, 27-I-1933. // Hi publica un fragment de *Del Sacerdocí* de st. Joan Crisòstom a punt de publicar-se en llibre //.
- 93 - De la llengua catalana i del Cristianisme:** «La Costa Brava». Setmanari d'informació local i comarcal. Sant Feliu de Guíxols. Any IV, nº 170, nº extraordinari, 1-VIII-1933, 18.
- 94 - El volum XIII de la Fundació Bíblica Catalana. L'Eclesiàstic.** Versió del Dr. Roca-Puig. Isaïas. Versió del R. C. Cardó, i notes del Dr. J. Millàs i Vallcrosa: «El Matí», 17-IV-1935, 9. // Carles Cardó contestà amb la lletra oberta del nº 272 //.
- 95 - Entorn de la poesia de Mossèn Pere Ribot** (Nolasc d'El Molar): «Diari d'Igualada». Any V, nº 1304, 12-XI-1935. // Hi té una dada maragalliana que jo, personalment, ignorava: «Maragall, el poeta de la paraula viva i que, per la vida de la paraula, saltava els cànons poètics, als últims temps de la seva vida es lliurà a l'estudi d'alguns poetes grecs, a fi de donar una major bellesa als seus versos» //.
- 96 - La Sagrada Bíblia.** Nou Testament. Vol. XV... *Apocalipsi de Sant Joan.* Text revisat, introducció i notes exegètiques de R. P. Josep Trepà i Trepà, O. F. M. *Revisió del R. P. Pere Nolasc d'El Molar, O. F. M. Cap.* Barcelona, 1936. 254 p.
- 97 - Sous le régime rouge en Catalogne. Notes d'un témoin:** «Études». París (5-20 setembre 1937), 444-454.
- 98 - El P. Rafael de Mataró:** «El Apostolado Franciscano». Barcelona. Vol. 28 (1941), 59-60. // Signa «P. Nolasco de El Molar» //.
- 99 - Conocer lo franciscano:** «Ap. Franc.» 29 (1942), 40.
- 100 - Los Jueves Eucarísticos en Olot:** «Ap. Franc.» 29 (1942), 65.
- 101 - Librada Ferrarons:** «Ap. Franc.» 29 (1942), 115.
- 102 - ¿Cabe un estilo entre Capuchinos?:** «Ap. Franc.» 29 (1942), 171-172.
- 103 - Verdaguier, poeta franciscano:** «Ap. Franc.» 32 (1945), 90-92.
- 104 - Obras maestras de traducción catalana:** «Ap. Franc.» 46 (1955), 188-189. // Sobre la traducció de l'Odissea per Carles Riba //
- 105 - El pintor Josep Olivet Legares:** «Ap. Franc.» 50 (1959), 156-158.

- 106** - *Hores Marianes*: «Ap. Franc.» Any 50 (1959) - I, pp. 8-9; II, pàgines 32-33; III, pp. 57-58; IV, pp. 81-82; V, pp. 103-106; VI, pàgines 133-135; VII, pp. 154-155/162. // És col·laboració anònima, la primera; les altres, signa «Fra Francesc Eiximenis», del qual publica alguns capítols de la *Vida de Jesucrist*. Fou el seu recurs per a començar a publicar quelcom en català //.
- 107** - *El M. R. P. Rupert M<sup>a</sup> de Manresa*: «Ap. Franc.» 51 (1960), 101-102/104.
- 108** - *El Rdo. Padre Javier de Olot, Capuchino*: «Ap. Franc.» 52 (1961), 224-226.
- 109** - *Llegint un llibre sobre Sant Conrad de Parzham*: «Ap. Franc.» 56 (1965), 127.
- 110** - *A Virgili*: «Ap. Franc.» 57 (1966), 130-131.
- 111** - *La Mare de Déu al Calvari*: «Ap. Franc.» 57 (1966), 177.
- 112** - *Aires nadalencs d'Orient*: «Ap. Franc.» 57 (1966), 244-245.
- 113** - *La traducció de la Història de Crist, de Papini*: «Ap. Franc.» 57 (1966), 262-263.
- 114** - *Un llibre sobre la Mare de Déu de l'Ajuda*: «Ap. Franc.» 58 (1967), 80/82.
- 115** - *Ruta sentimental*: «Ap. Franc.» 58 (1967), 170-172. // Sobre el romànic //.
- 116** - *La darrera obra d'un gran esperit*: «Ap. Franc.» 59 (1968), 138-142. // Sobre el p. Ephrem Longpré //.
- 117** - *Un llibre sobre Santa Fe del Montseny*: «Ap. Franc.» 59 (1968), 192. // Sobre un llibre del p. Hilari d'Arenys de Mar //.
- 118** - *Un llibre sobre Nadal*: «Ap. Franc.» 63 (1972), 41. // Sobre un llibre del p. Joan d'Ordal //.
- 119** - *Històries de frases*: «Ap. Franc.» 66 (1976), 62-63. // Sobre un llibre del p. Nicolau Canyigueral //.
- 120** - La seva col·laboració a la revista olotina «Pyrene» és important: *El descubrimiento de los papiros*: «Pyr» I (1949), 41-43. // Signa «P. Nolasco de El Molar» //.
- 121** - *Epigramas de Teócrito*: I, *El Concert*; II, *El Cabrer Tirsis plora una cabra devorada per un llop*; III, *Sobre el metge Nícias*, IV, *Epitafi d'Ortó*: «Pyr» I (1949), 78-80. // El títol general i l'explicació és en castellà. La traducció dels bellíssims epigrames és en català // Signa «J. B.» //.
- 122** - *Una poesia medieval*: «Pyr» II (1950), 362-367.

- 123 - *De nuevo Bernat Metge*: «Pyr» II (1950), 495-496 // «J. B.» - Tampoc aquí no esmento les curtes recensions bibliogràfiques per l'estil de «Notas al margen», per ex. sobre «Agha»- Xavier d'Olot, signat sempre «J. B.» //.
- 124 - *Por las ruinas de Ampurias*: «Pyr» II (1950), 546-553. // «P. Nolasco de El Molar» //.
- 125 - *Davant dues pintures*: «Pyr» II (1950), 591 // «Joan d'En Bas» - Poesia //.
- 126 - *Sobre el Sócrates de Antonio Tovar*: «Pyr» II (1950), 613-616 // «P. Nolasco de El Molar» //.
- 127 - *Canciones navideñas en la diócesis de Gerona*: «Pyr» II (1950), 644-647.
- 128 - *Carta abierta al Sr. José Munteis*: «Pyr» III (1951), 674-677.
- 129 - *Sobre el Santuario de Ntra. Sra. dels Arcs*: «Pyr» III (1951), 798-799.
- 130 - *Balance de «Pyrene»*: «Pyr» III (1951), 801 // És l'editorial, anònim, però en l'exemplar de la «Biblioteca Hispano-Caputxina» dels Caputxins de Sarrià duu, a llapis, la sigla «N. E. M.» //.
- 131 - *Nombres de persona en Santa Pau durante los siglos XV y XVI*: «Pyr» III (1951), 812-814.
- 132 - *Visita a Palera*: «Pyr» III (1951), 877-879 // Signat «L. R.», en l'exemplar de la BHC duu, a llapis i lletra del p. Nolasco, els noms «Miquel Llosas-Rebull»; és, doncs, col·laboració. Al *post scriptum* es diu: «Se trata de un hallazgo interesantísimo» //.
- 133 - *Capiteles de San Esteban de Bas*: «Pyr» III (1951), 898-901 // «Daniel Rebull» //.
- 134 - *Publicaciones recientes*: «Pyr» III (1951), 920-922.
- 135 - *Recordando a Verdaguer*: «Pyr» IV (1952), 1029-1039 // «P. Nolasco de El Molar»: hi publica 11 cartes inèdites de Verdaguer de 1883 a 1891 //
- 136 - *Carta inédita de Mn. J. Verdaguer*: «Pyr» IV (1952), 1163-1164 // «N. E. M.» //
- 137 - *La segona Oda Nemea de Píndar*: «Pyr» V (1953), 1157-1158 // «J. B. traductor» i, a llapis a BHC, «N. E. M.» - Poesia //.
- 138 - *Verdaguer y Mariano Vayreda*: «Pyr» VI (1954) 1241-1251 // «P. Nolasco de El Molar»: hi publica 2 cartes de Verdaguer a Vayreda, així com una nova versió original del I cant de *Canigó* //.
- 139 - *Nuevo manuscrito de los «Amonestaments» de A. Turmeda y otros textos*: «Pyr» VI (1954), 1265-1280 // «P. Nolasco de El Molar» //

- 140** - *Documento sobre Francisco de Verntallat*: «Pyr» VI (1954), 1305-1308. // «N. E. M.» //
- 141** - *El Dr. Joan Sala, escultor*: «Pyr» VI (1954), 1434-1436 // «D. R.» //
- 142** - *Colección patristica en Francia*: «Pyr» VII (1955), 1466-1469 // «P. Nolasco de El Molar»: El p. De Lubac i d'altres jesuïtes de «Sources Chrétiennes» li agrairen aquesta i d'altres referències //
- 143** - *Consueta de Santa Àgata*: «Pyr» VIII (1955), 1534-1544 // «N. E. M.». Vg. la referència que se'n fa a la «Gran Enciclopèdia Catalana» 10, 128 //
- 144** - *Un document carolingi a Olot*: «Pyr» VIII (1956), 1633-1640 // «P. Nolasco d'El Molar» //
- 145** - *Libros recientes*: «Pyr» VIII (1956), 1643-1648.
- 146** - *Una publicación bíblica de la casa Herder*: «Pyr» IX (1957), 1679-1680.
- 146 bis** - *El manuscrito 97 de la Biblioteca Municipal de Olot*: «Pyr». Segona època, nº 3 (1962), 82-89. // Sobre un cançoner olotí del s.XVIII //
- 147** - *Poseciones del infante Martín en la veguería de Besalú*: «Pyr». Segona època. Any II, nº 5 (des. 1963) 146-148 // «P. Nolasco de El Molar» //
- 148** - *Pascha nostrum. Alleluja!*: Recull de 25 felicitacions pasquals, de 1949 a 1973; la darrera té aquesta mostra de col·laboradors anuals: «Coral LIX de Mn. Joan B. Rebull, prev. Poema de Mn. Pere Ribot prev. Proses del P. Nolasco Rebull, O. F. M. Cap. Boixos d'Antoni Gelabert.»
- 149** - *Rev. P. Nolasco del Molar* (Discurs sobre el monestir de Sant Llorenç de Sous o del Mont en l'aplec del cinquantenari de la mort de Verdaguer): «Boletín de la Mare de Déu del Mont.» Època segona, nº 2 (febrer 1953), 8-9.
- 150** - *L'ermita del Mont*. Mn. Cinto Verdaguer, amb un *pròleg del p. Nolasco d'El Molar*. Any Jubilar Marià, 1953-1954, pp. 9-16.
- 151** - *Vora el sepulcre de l'Em. Card. Josep Vives i Tutó*: «Boletín de Antiguos Alumnos. Escuelas Pías Santa Ana.» Mataró, IV, nº 32 (des. 1954) 4-5 // «Fr. Nolasco de El Molar». «Esta traducción -al català- de la poesía del Rdm. p. Tomás Viñas, obtuvo el primer premio en el Certamen Literario», nota a p. 5 //
- 152** - *Del culte i per al culte d'Olot a la Mare de Déu del Tura*: «Certamen Literario y Artístico de 1954 en honor de Nuestra Señora del Tura Patrona de Olot.» Tercera Parte. Lérida. Gráficos Academia Mariana. 1955, pp. 49-55.
- 153** - *Canciones navideñas procedentes del Santuario de Nuestra Señora dels Arcs* (Gerona: «Anuario Musical.» Instituto Español de Musicología del CSIC. Vol. XII (1957), 201-233.

- 154** - *Salutació: «Misión»* III (9-III-1957), 7. // Comença la col·laboració al setmanari olotí anomenat «Misión» -Olot/Misión- «La Comarca d'Olot» en les diferents etapes; el primer nº comença el 2 d'octubre del 1955 //
- 155** - *Hallazgos en la comarca de Olot: «Mis»* III (16-III-1957), 10.
- 156** - *Interludio artístico: «Mis»* III (30-III-1957), 12.
- 157** - *El P. Josep de Besalú, Caputxí (1880-1959): «Mis»* V (16-V-1959), 5 // Signa amb el pseudònim «M. de Voss» //
- 158** - *El P. Javier de Olot, Capuchino: «Mis»* VIII. Suplement del 22-X-1961, p. 2. Reproduït a «El Apostolado Franciscano» 52 (1961), 224-226.
- 159** - *La lápida de casa Surroca: «Mis»* VII (11-XI-1961), 9.
- 160** - *El P. Xavier d'Olot, poeta del Nadal: «Mis»*, VII. (23-XII-1961), 13.
- 160 bis.** - *Sobre les relíquies de Sant Prim i Sant Felicià: «Mis»*, VIII (9-VI-1962), 8
- 160 ter.** - *Carta al Sr. Director de MISIÓN: «Mis»* IX (30-III-1963), 6.
- 161** - *El Molt Rev. P. Lluc de Batet, caputxí: «Mis»*, nº 469 (21-XI-1964), 5 // Signa «P. N.» - Pare Nolasco //
- 162** - *Notas sobre los lugares religiosos de los judíos en Besalú: «Mis»* nº 499 (19-VI-1965), 9.
- 163** - *Edificios religiosos de los judíos en Besalú «Mis»* nº 500 (26-VI-1965), 8 // Signa «Transcripción del P. Nolasco del Molar.» És la documentació clau per a la identificació de la mikvà de Besalú //
- 164** - *Edificios religiosos de los judíos en Besalú-II: «Mis»* nº 501 (3-VII-1965), 8.
- 165** - *Edificios religiosos de los judíos en Besalú-III: «Mis»* nº 503 (17-VII-1965), 9.
- 166** - *Sobre los lugares religiosos de los judíos en Besalú: «Mis»* nº 506 (7-VIII-1965), 8.
- 167** - *Una composició llatina en honor de la Mare de Déu del Tura: «Mis»* nº 510 (4-IX-1965), 26.
- 168** - *D'on ve la paraula «Olot»? «Mis»* nº 571 (19-XI-1966), 2.
- 169** - *Un llibre recent sobre la Mare de Déu del Tura: «Mis»*. Fiestas de Ntra. Sra. del Tura 1967, p. 16.
- 170** - *Auge de Biblioteca Olotina: «Mis»*, nº 632 (26-I-1968), 18.
- 170 bis.** - *Breus notes d'art eucarístic a Olot: «Mis»* nº 649 (25-V-1968), 10-11.
- 171** - *Un amic de ruta: «Mis»* nº 664 (7-IX-1968), 15 // Sobre un llibre de Besalú, de Ramon Grabolosa //

- 172 - *Magna assemblea en Besalú*: «Mis» n° 666 (28-IX-1968), 10-11.
- 173 - *Què hi pot haver sota l'edifici de l'Ajuntament d'Olot?*: «Mis», n° 713 (30-VIII-1969), 9 // Hipòtesi sobre l'hospital romànic //
- 174 - *Retaules de Vilà-Moncau a Cardona*: «Mis». Festes de N. Sra. del Tura (6-IX-1969), 13.
- 175 - *Danés historiador*: «Mis» Suplement set. 1972, p. 3.
- 176 - Comença la seva col·laboració al setmanari olotí «¡Arriba España!» - «La Garrotxa». Hi signa amb el pseudònim «Tau»:  
*La Biblioteca Popular Olotina*: «Arr. Esp.» n° 1128 (8-III-1961), 3 // Aquest primer «Tau» és escrit en català i únic article català del n° //
- 177 - *Singular felicitación por Pascua*: «Arr. Esp.» n° 1129 (15-IV-1961), 8. // Es refereix al n° 148: «...Sigue un texto patristico, traducido del latín o del griego por un religioso capuchino... Es desde algunos años que existe esta curiosa felicitación pascual, única en su género, por cuanto sabemos» //
- 178 - *Israel y Eichmann*: «Arr. Esp.» n° 1130 (22-IV-1961), 7.
- 179 - *Flabiols a ciutat*: «Arr. Esp.» n° 1131 (1-V-1961), 6. // Aquest article serà incorporat a *Noves hores olotines*, pp. 9-10 //
- 180 - *Revolución en el arte románico*: «Arr. Esp.» n° 1132 (6-V-1961), 2.
- 181 - *Música, ara*: «Arr. Esp.» n° 1134 (20-V-1961), 7.
- 182 - *Vidrieras*: «Arr. Esp.» n° 1135 (27-V-1961), 8 // Celebra que s'hagin col·locat a l'església dels caputxins d'Olot //
- 183 - *L'exposició de Marià Oliveras*: «Arr. Esp.» n° 1136 (5-VI-1961), 6.
- 184 - *Hecho misterioso*: «Arr. Esp.» n° 1138 (17-VI-1961), 6. // Anècdota infantil amb humor //
- 185 - *Leyenda a Ortega y Gasset*: «Arr. Esp.» l-r.º 1142 (15-VII-1961), 10; l-l.º 1143 (22-VII-1961), 8.
- 186 - *Adiós a Mn. Alberto (Vilà)*: «Arr. Esp.» n° 1160 (26-XI-1961), 9.
- 187 - *Navidades en Nuestra Señora dels Arcs*: «Arr. Esp.» n° 1164 (23-XII-1961), 11. // Hi publica una versió del «Cant dels ocells» del s. XVIII //
- 188 - *Una excelente guía de Olot*: «Arr. Esp.» n° 1173 (24-II-1962), 3.
- 189 - *El altar llamado del «Roser» en la iglesia de San Esteban*: «Arr. Esp.» n° 1189. Suplement (16-VI-1962), 27.
- 190 - *Conmemoración de los recientes mártires capuchinos*: «Arr. Esp.» n° 1213 (7-XII-1962), 3.
- 191 - *Canción navideña en Nuestra Señora dels Arcs*: «Arr. Esp.» n° 1215 (22-XII-1962), 13.
- 192 - *Nuestra Señora de Montserrat*: «Arr. Esp.» n° 1284 (25-IV-1962), 2.

- 192 bis.** - *Una primera Misa en el Santuario de Ntra. Sra. del Tura*: «Arr. Esp.» nº 1354 (4-IX-1965), 15.
- 193** - *Procés d'un bruixot*. Introducció, text i notes a cura de Nolasco del Molar, O. F. M. Cap.: Fora d'algunes notes crítiques, uns quants espais de caire filològic, un mapa i vint fotografies, la resta és l'edició anticipada d'aquest famós «betseller» del p. Nolasco; el setmanari en publicava una primícia -amb el mateix tipus d'impremta que l'edició 1<sup>a</sup> de 1968- al llarg de nou entregues setmanals que acabaren amb el nº 1462 (2-XII-1967), 12-13. de Arr. Esp.».
- 194** - «*Jumelage Besalú-Perpignán a iniciativa israelita*»: «Arr. Esp.» nº 1398 (16-VII-1966), 12-13.
- 195** - *Una conferència del Dr. Antoni Noguera i Massa*: «Arr. Esp.» nº 1543 (17-V-1969), 19.
- 196** - *Un manuscrit (sic) de singular valia en Olot*: «Arr. Esp.» nº 1591 (2-V-1970), 4.
- 197** - *Inmigració francesa a Olot*: «Arr. Esp.» nº 1603 (1-VIII-1970), 9.
- 198** - *Cançó per l'amic*: «Arr. Esp.» Fiestas de Ntra. Sra. del Tura, set. 1970, p.26. // És reproducció d'identica composició que la publicada a *Manat de brins*, pp. 28-29.
- 199** - *Tretze del pinzell*: «El Cruscat». Papeles literarios de «La Garrotxa» nº 5 (abril 1971), 3.
- 200** - *Un altre llibre de Ramon Grabososa*: «Arr. Esp.» nº 1647 (12-VI-1971), 7.
- 201** - *Joaquim Vayreda, escriptor*: «El Cruscat». Papeles literarios de «La Garrotxa», nº 8 (jul. 1971), 9. Id. títol a «El Cruscat» d'agost, pp. 6-7.
- 201 bis.** - *Tres capuchinos figuerenses* (Nolasco de El Molar): «Ampurdán», setmanari comarcal. Any X, nº 449, 28-IV-1951.
- 201 ter.** - *Cincuentenario de la restauración capuchina en Cataluña* (Nolasco de El Molar): «Ampurdán», Figueres. Any X, nº 456 (13-VI-1951) 1-3.
- 202** - *Eiximenis (François)*: «Dictionnaire de Spiritualité Ascétique et Mystique.» París. Vol. IV, 12 part. cols. 1950-1955. // Signat: «Nolasque d'El Molar» //
- 203** - *Eximeno (Eiximeno, Jean)*: «Dictionnaire de Spiritualité...», cols. 1955-1957.
- 204** - *Isabelle de Villena*: «Dictionnaire de Spiritualité...», cols. 2058-2060.
- 205** - *Perfil espiritual de Eiximenis*: «Revista de Gerona IX (1963), 67-75.
- 206** - *Sobre l'evolució de la sardana*: I Gran Aplec de la Sardana. Olot (21 juliol 1963), 7.

- 207** - *Notes sobre l'església d'Escales*. Centre Excursionista de Banyoles. Butlletí nº 55 (juliol 1964), 7-11.
- 208** - *Francisco Eiximenis y los Espirituales. Sobre un capítulo de ordenación jerárquica: «Miscellanea Melchor de Pobladora.»* Vol. I, Roma, 1964, 251-265.
- 209** - *Eiximenis en la actualidad: «Revista de Gerona»* XI (1965), 47-54.
- 210** - *Piedras labradas en Besalú: «Destino.»* Barcelona, nº 1512 (30-VII-1966), 35. // Signa «Daniel Rebull» //
- 211** - *Venerable Congregació de Ntra. Senyora dels Dolors*. Besalú, 1967. Pregó del p. Nolasc del Molar, en qualitat de prior aquell any, amb una fotografia d'ell; 2 pp.
- 212** - *La Sardana*. «Olot, Ciutat pubilla de la Sardana 1968» (21 d'abril), 10.
- 213** - *La paraula «Eclesia» i els seus sinònims durant els segles IX-XI al comtat de Besalú: «Amics de Besalú. I Assemblea d'Estudis del seu Comtat.»* Besalú, 1968, 251-259.
- 214** - *Los judíos en Besalú: «Diario de Barcelona.»* Siglo III, nº 253 (23-X-1968), 6.
- 215** - *La Mare de Deu d'Esperança a La Canya: «Capsacosta.»* Suplement del full parroquial nº 28. La Canya (13 juny 1971), 17-20.
- 216** - *Celebració musical d'una data històrica: «Associació de Música d'Olot. XCVI concert»,* 29-IV-1972, p.2.
- 216 bis** - *La paraula "Alfuller" a la diòcesi de Girona (Nocals Rebull): «Amics de Besalú, II Assemblea d'Estudis del seu Comtat»* Besalú, 1973, 175-178.
- 217** - *La Moixina: «La Pell de la ciutat. Evocacions olotines.»* Aubert, Impresor. Olot, 1976, pp. 49-52, format de 330 X 330 mm. i edició de bibliòfil.
- 218** - *Saplana i Ginebreda traduint Boeci.* Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca. Annals 1977. Olot, 1978. 23 pp.
- 219** - *L'església d'Escales.* Patronat d'Estudis Històrics d'Olot i Comarca. Annals 1978. Olot, 1979. 175-197.

## **B) OBRA MANUSCRITA DE NOLASC REBULL**

### **I - Obra Acabada**

- 220** - *Apotegmets dels Pares del desert*. Ms. in 4º, traduït en dues represes; el ms. de pre-guerra, en allò conservat, va de pp. 102 a 149; el de postguerra

- va de pp. 1 a 104 i segueix de 150 a 230. Confrontat el ms. -per Jill Webster i per qui signa- amb l'original de la *Patrologia Graeco-Latina* de Migne, del qual ho traduï el P. Nolasc, resulta completa la traducció del text grec.
- 221 - Confessió del Mas Planas.** Ms. de 1686 a Sant Joan de les Abadesses. Ms. in 4<sup>o</sup>, 7 pp.
- 222 - Cristòfor von Schmid.** *Cent contes.* Traducció d'Agustí Puigcerver. Il·lustracions de Conxita Jové de Lamata. Ms. de 74 pp., 4<sup>o</sup>.
- 223 - Distaris.** Existeixen els següents quaderns, sovint ratllats i estripats: I-1925-1926 / 1946 ( de caure literari, 38 pp., 4.º); II-1937-1940: 47 pp., 8.º; III-1940-1942: 49 pp., 4.º; IV-1942-1946: 142 pp., 4.º; V-1942-1957: 37 pp., 4.º; VI-1943-1946: 46 pp., 4.º; VII-1946-1948: 128 pp., 4.º; VIII-1947-1953: 9 pp., 4.º
- 224 - Eiximenis, I del Crestià.** 14 pp., 4.º
- 225 - Eiximenis, Vida de Jesucrist.** Transcripció del P. Nolasc del Molar del ms. 268 de la Biblioteca de Catalunya. Ms. 32 pp., 4<sup>o</sup>.
- 226 - Eiximenis, Vida de Jesucrist.** Tractat V. 42 pp., 4<sup>o</sup>.
- 226 bis. - Antoni Ferrer.** S.J. (1728-1803), *Poesíes* a cura de Nolasc Re bull. 195. de 53 pp. i 6 de pròleg propi, 8.º
- 227 - Els himnes de l'Església. Primera part. Himnes quotidians. Segona Part. Himnes propi del temps. Tercera part. Himnes per a les festes pròpies dels sants.** 69 pp. en paper de galerades d'impremta, més 26 pp. sobre *Arguments dels Himnes.* // Aquesta traducció és feta aprofitant el revers de les galerades del llibre de Giovanni Meliani - Antoni M.<sup>a</sup> de Barcelona, *Barcellona sotto l'incubo del terrore rosso.* La presentació del llibre essent del Nadal del 1937 a Gènova indicaria l'època d'aqueixa traducció.
- 228 - Entre els roigs a Catalunya.** Ms., dactilografiat, de 24 pp., 4.º, any 1937. // És continuació del «Sous le régime rouge en Catalogne» (97) /
- 229 - Exemeno, Joan, Quarantena de contemplació.** Transcripció del p. Nolasc. Ms., dactilografiat, de 99 pp., 4<sup>o</sup>.
- 230 - (La destal romana i la creu).** Conferència donada a Tarragona en data incerta a la potsguerra. Ms. dactilografiat.
- 231 - L'expedició a Saragossa. Sota el signe de la revolució a Catalunya.** Ms. de 48 pp., 4.º any 1937. (Vg. nº 228).
- 232 - Manuscrit de Plana-Martí.** Ms. del s. XV, 83 pp., 4.
- 233 - Maragall.** Conferència donada a la Biblioteca d'Olot, agost 1960, en castellà. Ms. de 20 pp., 4<sup>o</sup>.
- 234 - Maragall. L'església cremada.** Conferència, sense lloc ni data. Ms., dactilografiat, de 21 pp., 4<sup>o</sup> // Vg., però, el nº 275 //

- 235 - Nicolau Cabasilas**, *La vida en Crist*. Ms. de 194 pp., 4º (acabat el 12-X-1973).
- 236 - Obres de Sant Diàdoc**. Còpies, dactilografiades, d'un estudi de 22 pp. per a publicació.
- 237 - Passió de N. S. Jesucrist**. Ms. s. XVII. 87 pp., 4º.
- 238 - Pere Rius**. Text. Ms. de 99 pp., 4º menor.
- 239 - Poesia litúrgica en manuscritos de Olot**. Ms., utilitzant un missal olotí del s. XV. 156 pp., 4º.
- 240 - Procés de Salarsa**. Ms. de 21 pp., 4º, de la família Coldecarrera (Olot).
- 241 - Sant Agustí, Soliloquis**. 61 pp., 4º.
- 242 - Sant Bonaventura, Doctrina de la contemplació de Jesucrist**. Ms. del s. XV, del monestir de Sant Jeroni de la Murtra. 32 pp., 4º Vg. al nº 58 de la publicació d'aquest ms. Fou transcrit entre l'11 i el 18-III-1977.
- 243 - Sant Bonaventura, Vida de Sant Francesc d'Assís**. Versió catalana del p. Nolasca del Molar. Doble versió: ms. de 138 pp., 4º (pre-guerra); ms. de 174 pp., 8º amb una introducció de 7 pp. (postguerra).
- 244 - Sant Gregori Nazianzè, Poesies**. Traducció del p. Nolasca. Ms. de 37 pp., 4º.
- 245 - Sant Jeroni, Pares del desert**, Ms. 4º (pre-guerra).
- 246 - Sant Joan Crisòstom, Lloances de Sant Pau apòstol**. Ms. de 42 pp., 4º.
- 247 - Scala Dei d'Eiximenis**. Ms. de 186 pp., 4º.
- 248 - Sense acabar**. Nolasca Rebull (del Molar). Novel·la. Ms., dactilografiat, de 167 pp., 4º.
- 249 - Sobre l'edificació del Tura segles enrera**. Ms., de 16 pp., 8º.
- 250 - Sulpici Sever, Vida de Sant Martí, bisbe i confessor**. Ms. de 119 pp., 4º, més una pàgina d'introducció pròpia.
- 251 - Steffi Ingersoll Black, Tres esculturas catalanas del siglo XII y sus fuentes de inspiración**. Traducció del anglès de Daniel Rebull. Ms. de 71 pp., 4º.
- 252 - Textos primitius de llibres parroquials en català** (d'un ms. del s. XV). Ms. de 35 pp., 4º.
- 253 - Vida de Sant Francesc**. Versió del p. Nolasca del Molar (d'un autor modern no identificat). Ms. de 132 pp., 4º.
- 254 - Visites al SS. Sagrament i a Maria Santíssima, de Sant Alfons de Liguori**. Versió de l'italià pel p. Nolasca del Molar. Olot, 1953. Ms. de 97 pp., 4º.

**254 bis.** - Bé que no l'he localitzada en el seu arxiu, cal tenir present la versió atestada per ell mateix: «Em vaig posar malalt de nervis, i vaig traduir la *Imitació de Crist* en català per a consolar-me» (310, 15). Finalment, bé que tampoc no es troba en el seu arxiu, deixo constància del llibre que li parlava el seu cosí, mossèn Joan Rebull, el 20-VIII-1970: «Fa temps que penso en el teu llibre dedicat al Molar. Quan vinguis, porta'l. Farem tots els impossibles per publicar-lo».

## **II - Obra Esbossada**

**255** - *Bernat Cavaler* (porcurador general al comtat de Besalú per l'Infant Martí).

**256** - *Pere Rius* (carmelita de la segona meitat del s. XIV).

**257** - *Poesia* (carpeteta amb diferents poesies inèdites pròpies).

**258** - *Sang nova* (estudis sobre Vayreda, 1947).

**259** - *Sonets humanistes italians* (6-I-1929). Versió del p. Nolasc, en italià i català, 18 pp., 4º.

**260** - El següents són la resta de treballs que Nolasc Rebull tenia sols projectats genèricament sota l'epígraf: «Treballs in pectore».

*Olot sota els napoleònides.*

**261** - *Bernat de Cabrera*.

**262** - *Maria de Luna*.

**263** - *Diccionaris: etimològic del català medieval, i del català de la Garrotxa.*

**264** - *La cort catalana segons Eiximenis.*

**265** - *El nom de «Scala Dei».*

**266** - «*Alfuller*» (de fet, aquest treball fou publicat el 1978 Veg. 216 bis).

**267** - *Himnes a Catalunya.*

**268** - *Manuscrits i edicions de les obres d'Eiximenis.*

**269** - «*Relació de treballs sobre Eiximenis*», incloent un treball sobre el nom d'Eiximenis.

## **C) OBRA SOBRE NOLASC REBULL**

*Dins aquest apartat, hi agrupo conferències, referències i entrevistes a Nolasc Rebull.*

**270** - *Breviari crític* de Manuel de Montoliu: «La Veu de Catalunya» (28-VII-1930). Crítica literària a Jacopone de Todi, *Lloances* (1): «La tria i la traducció certament molt acurada i fidel, han estat obra d'aquests dos joves caputxins

tan cultes i diligents que es diuen Xavier d'Olot i Nolasc d'El Molar. El darrer és el qui ha escrit la «Introducció», en la qual estudia, basant-se en una nodrida documentació bibliogràfica, la vida i el contingut i la significació de l'obra poètica d'aquell original franciscà».

**271** - *Un nou volum de la Biblioteca de «La Paraula Cristiana»*: La crítica literària sobre el nº 2, *Del Sacerdoci* de Sant Joan Crisòstom, és a: A. Claramunt, prev. (pseudònim d'Agustí de Montclar). *Els Sants Pares a Catalunya*: «El Matí» (15-XII-1933); el mateix autor amb pseudònim *Augustos* a «Catalunya Franciscana» Any XI, (1933) 280; *Maurici Serrahima*, «La Paraula Cristiana» i el *Centenari de la Renaixença*: «El Matí» (2-XII-1933) 9; **Sat P. Nolasco del Molar**: «El correo Catalán» (10-I-1934). Hi ha d'altres recensions de les quals no puc precisar la data, com J. Miquel i Macaya a «Flama» i Joan Vilar a «El Matí» devers 1933-34; i el mateix cal dir de l'exel·lent crítica de *Joan de Garganta* sobre *Jacopone da Todi en català* (1.) a «La Publicitat» devers 1930.

**272** - *Lletra oberta al P. Nolasco d'El Molar*, de Carles Cardó: «El Matí» del 28 d'abril de 1936. És contestació a la crítica del nº 94.

**273** - «Contesta...». Secció d'entrevistes, en aquest cas, al p. Nolasco del Molar, amb caricatura inclosa: «Misión» Olot, II (30-VI-1956), 2-3.

**274** - *Conferencia navideña, por el Padre Nolasco, Capuchino* «Misión» VII (2-I-1960), 2.

**275** - *L'església cremada, pel Reverend Pare Nolasco del Molar, O. M. Cap.*: 6ª conferència del curs «Olot a Maragall»: «Misión» VI (17-IX-1960), 16.

**276** - *Los Padres del Desierto*. Conferència que dóna a Olot: «Misión» VI (5-III-1960), 16.

**277** - *L'himne acatist a la Mare de Déu*. Referència al llibre d'identíc títol, amb una caricatura del personatge: «Misión» VIII (5-I-1962), 12.

**277 bis.** - *IV Concurso Literario MISIÓN*: «Mis» IX (2-II-1963), 1, 5, 7, 9, 11. Tres fotografies del p. Nolasco com a membre del jurat i al·lusions diverses.

**277 ter.** - *El «mikwah» de Besalú*: «Mis» XI (27-III-1965), 9. El corresposnal hi parla de «el sapient. P. Nolasco del Molar».

**278** - *De la Inauguración del Museo Quera*, amb foto del p. Nolasco beneïnt dit museu: «Arriba España», nº 1333 (10-IV-1965), pp. 1,8.

**278 bis.** - *Plano de los edificios religiosos de los judíos de Besalú*: «Mis» XI (14-VIII-1965), 5. L'explicació del pla és del p. Nolasco.

**279** - *Bruixots lluminosos*, de Moli: «Arriba España» nº 1479 (17-II-1968), 3-5.

**280** - *Besalú, la Jérusalem catalane du Moyen Âge* (J.V. Gay): «L'Indépendent» Perpinyà, 13-VIII-1968: una de les fotos mostra el p. Nolasco prop la

mikwà de Besalú...: «Il y a seulement quelques années une découverte fondamentale pour l'Histoire du moyen-âge européen a été faite: la «mikwah» ou bain rituel des Juifs... On raconte à Besalu le pèlerinage sentimental des Juifs, la visite du gran rabbin de Tel-Aviv et de celui de Jérusalem, venus spécialement d'Israël pour connaître ce qui peut-être comparé avec les plus importantes cathédrales du moyen-âge pour les catholiques...»

**281** - *¿Medalla de la ciudad para el P. Nolasc?* (Moli): «Misión», n° 742 (26-III-1970), 3.

**282** - *La medalla i el pare Nolasc del Molar* («Alot» - R. Grabolosa): «La Garrotxa» n° 1590 (25-IV-1970), 11.

**283** - *3 espectacles i el «Procés d'un bruixot»* (Ricard Macías): «La Garrotxa». Festes del Tura, set. 1970, p. 15.

**284** - *El P. Nolasc, olotí adoptiu* (Miquel de Garganta): «Misión», extraord. Festes del Tura, set. 1970, p. 35.

**285** - *Procés d'un bruixot* (Joan Capdevila): escenificació de l'obra durant les festes del Tura 1970: «Misión» id. que n° anterior, p. 37.

**286** - *El procés d'un bruixot (Un gran espectacle de petit teatre: «Misión»* n° 765 (19-IX-1970), 13.

**287** - *Tu a tu amb el P. Nolasc del Molar* (Avel·li Pàmies): «Olot-Misión» n° 184 (3-IX-1971). Suplement.

**288** - *Ara fa 100 anys Un document memorable* (Carme Sala): «Olot-Misión» n° 836 (17-II-1972), suplement.

**289** - *Nolasc Rebull publica un estudio sobre la formación de la universidad de Olot* (Santiago Vilanova): «Diario de Barcelona» 2-IV-1972, p.50.

**290** - *Padre Nolasc del Molar, Capuchino, historiador olotense* (J. Sureda): «Los Sitios» Girona, 26-IV-1972, p.12.

**291** - *Nou llibre del p. Nolasc Rebull, «La formació de la universitat d'Olot.»* «Olot-Misión», n° 855 (24-VI-1972), 16.

**292** - *El P. Nolasc del Molar: «Ha estat anomenat per la Corporació Municipal, Bibliotecari i Arxiver Honorífic de la nostra ciutat»:* «Olot-Misión» n° 867 (30-IX-1972), 3.

**293** - *El P. Nolasc del Molar, Arxiver Bibliotecari Municipal:* «Olot-Misión». Suplement set. 1972, p. 13.

**294** - *Josep Massot i Muntaner, Aproximació a la història religiosa de la Catalunya contemporània* (1973, p. 95), valora l'inici, tot just, de la producció patristica del p. Nolasc del Molar, la qual restà llargament aturada per la guerra.

- 294 bis.** - *Alot, Els amics de Besalú a Santa Pau i el Pare Nolasc del Molar*. «Mis» n° 961 (23-VIII-1974), 15.
- 295 - J. Mainar**, *Als orígens de la sardana*: «Avui», 18-IX-1976, p. 20: crítica literària a títol del n° 28.
- 296** - *Conferència del P. Nolasc del Molar*: «La Garrotxa». Olot, n° 1946 (20-II-1977), 14. // Anunci de la conferència sobre «La història d'Olot» //
- 296 bis.** - **Lluís Creus Vidal**, *La «Llegenda Aurea», de Jaime de Voràgine, transcrita per el R. P. Nolasc Rebull*. «Cristiandad». Barcelona, Any XXXII, n° 55 (maig 1977), 107-111.
- 297 - J. Massot i Muntaner**, *Nolasc del Molar*: Gran Enciclopèdia Catalana. Vol. 10 (1977), 568: el valora sobretot en patristica, en història i en literatura (de pas, desautoritza allò que hom diu a «La Comarca d'Olot» n° 268 (31-V-1984), 9-b, que «sorprenentment, el seu nom no sol constar en les enciclopèdies editades al nostra país»; com hom veu, la GEC no l'entra per *Rebull* però sí per *Nolasc del Molar*.
- 298 - J. Massot i Muntaner**, *Misteri de Santa Àgata*: Gran Enciclopèdia Catalana. Vol. 10 (1977), 128. En diu: «obra dramàtica hagiogràfica del segle XVI, de procedència desconeguda, descoberta i publicada recentment per Nolasc del Molar».
- 299** - *El pare Nolasc Rebull, un capuxí enamorat de Catalunya* (anònim) «Catalunya Franciscana». Segona època, 17 (I-1979), 17-21.
- 300 - Ramon Vidal**, *Entrevista amb Nolasc Rebull*: «De tot vent. Butlletí informatiu i de diàleg a ús intern dels caputxins de Catalunya». XII (febrer 1980), 70-72.
- 301** - *Procés d'un bruixot: Miquel Plana*, *Llibres de bibliòfil* (1972-1982). Olot, 1982, p. 37.
- 302** - *Dies natalis* (R. V.): «Catalunya Franciscana». Segona època, XXI (nov.-des. 1983), 138: notícia necrològica de Nolasc Rebull).
- 303- Ricard Jordà**, *Nolasc Rebull en el record*: «La Comarca d'Olot», 17-XII-1983, p. 9.
- 304 - Ramon Sala**, *Adéu siau, Pare Nolasc*: «La Comarca d'Olot», ibíd. que a 303.
- 305 - Josep Murlà**, *El Pare Nolasc ens ha dit adéu*. «la Comarca d'Olot», ibíd. que a n° 303.
- 306** - *Fallecimiento del p. Nolasc del Molar en Sarrià*: «Catalunya Cristiana». Setmanari. Barcelona, 15-21-XII-193, p. 10.

- 307 - Francesc Grabolosa**, *Recordant el Pare Nolasc del Molar*. «L'Olotí», Olot, nº 233 (22-XII-1983), 14-15.
- 308- Moli**, *El P. Nolasc, un catalanista*: «L'Olotí», ibíd. que al nº 307.
- 309 - En la mort del Pare Nolasc del Molar**. «Carrer Major.» Butlletí Municipal d'Informació Ciutadana nº 4. Olot, des. 1983, p. 5.
- 309-bis. - J. M. de Solà-Morales**, *El P. Nolasc del Molar*, «Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors» (Programa d'actes) Besalú, abril 1984, p. 5.
- 310 - Ramon Vidal i Pinell**, *Nolasc Rebull, record i valoració*: «Alimara». Revista de pensament cristià. Olot, nº 7, Primavera 1984, 14-16. Publicat, també, a «Catalunya Franciscana» XXII (juliol-agost 1984), 121-126.
- 311 - El Pare Nolasc Rebull i el folklore**: «La Comarca d'Olot» nº 268 (31-V-1984), 9.
- 312 - La producció literària de Nolasc Rebull**: «La Comarca d'Olot», ibíd. que al nº 311.
- 313 - Un record pel Pare Nolasc**: «La Comarca d'Olot», ibíd. que al nº 311.
- 314 - L'homenatge al P. Nolasc assolí caràcter internacional**: «La Comarca d'Olot», nº 269 (7-VI-1984), 6.
- 315 - L'homenatge d'Olot al pare Nolasc recull adhesions dels polítics**: «Punt Diari.» Girona, 3-VI-1984, p. 14.
- 316 - Homenatge al Pare Nolasc del Molar**: «Los Sitios». Girona, 7-VI-1984.
- 317 - Basili de Rubí**, *El Pare Nolasc del Molar*. «Avui». Lletres III (13-VI-1984), 21.
- 318 - L'homenatge d'Olot al p. Nolasc (R. V.)**: «Catalunya Franciscana» XXII (juliol-agost 1984), 120.
- 319 - Jill Webster**, *Una apreciació sobre el Pare Nolasc del Molar*. «Catalunya Franciscana», ibíd. que nº anterior, pp. 127-128.
- 320 - En l'homenatge que el dia 1 de juny de 1984 la ciutat d'Olot dedicava oficialment, en tant Fill Adoptiu d'Olot, a honrar la memòria i l'obra del p. Nolasc Rebull del Molar «i d'Olot», parlaren els conferenciants següents**: Francesc Grabolosa (la relació del seu pare Ramon G. amb N. R.), Ramon Vidal (personalitat religiosa i aportació polifacètica a la cultura catalana de N. R.), Jill Webster (valoració personal de N. R.) i Antoni Noguera i Massa (anècdotes de la seva coneixença amb N. R.).
- 321 bis. - Joan Rius i Vila**, *El Pare Nolasc del Molar, caputxi. In memoriam*: «Igualada». Periòdic d'Anoia. I (12-IX-1984) 6, II (26-IX-84) 4, III (11-X-84) 6.

**322 - Ramon Vidal i Pinell, *Nolasc Rebull, del Molar (1902-1983) personalitat franciscanista i polifacètica*: «Estudios Franciscanos».** Revista cuatrimestral de ciencias eclesiásticas publicada por las provincias capuchinas Ibero-Americanas. Vol. 85 (set.-des. 1984) nº 381, pp. 377-404. És el text de la lliçó inaugural del Curs d'estudis franciscans de la Facultat de Teologia de Barcelona, pronunciada el 20 d'octubre darrer. El segon capítol d'aqueixa lliçó acadèmica constitueix la bibliografia de Nolasc Rebull en primera edició; el text que es publica en els presents «Annals» en constitueix la segona edició corregida i augmentada.